

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВТОРА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

9. заседание

Срѣда, 13 ноември 1940 г.

(Открито въ 16 ч. 45 м.)

Председателствувалъ подпредседателъ Димитър Пешевъ.

Секретари: Георги Михайловъ и Атанасъ Цвѣтковъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Законопроекти: 1) за допълнение на членове 118 и 224	
Отпуски	185	отъ закона за държавнитъ привилегии, акци-	
Предложение	185	зитъ и патентитъ (Второ четене)	188
Законопроектъ	185	2) за допълнение на закона за допълнителенъ бю-	
Проектотговоръ на тронното слово	188	джетенъ кредитъ по бюджета на държавата за	
По дневния редъ:		1940 бюджетна година въ размѣръ на 930.470.000 л.	
Предложения: 1) за освобождаване отъ износно мито		(Първо и второ четене)	189
и др. 6.000 кгр. папиреси и пр. (Приемане)	185	3) за уреждане поданството въ Добруджа (Второ	
Говорилъ: М. Ковачевъ	185	четене)	190
2) за одобрение постигнатото съгласие между Бъл-		4) за уреждане положението на адвокатитъ въ До-	
гарската народна банка и фирмата „Гизеке &		бруджа (Второ четене)	190
Девриентъ“ — Лайпцигъ, относно измѣнението		5) за усиление приходитъ на желѣзницитъ, приста-	
на нѣкои отъ първоначалнитъ условия по догово-		нищата и Българското рѣчно плаване (Първо и	
вора въ връзка съ изработването на една нова		второ четене)	190, 192
запасна емисия банкноти (Приемане)	187	Говорили: Д. Захариевъ	191
3) за разрешаване на българското дружество „Чер-		М-ръ И. Горановъ	192
венъ кръстъ“ да изнася за чужбина хранителни		Дневенъ редъ за следващото заседание	192
продукти и пр. (Приемане)	188		

Председателствувалъ Димитър Пешевъ: (Звъни) При-
стѣпствуватъ нужниятъ брой народни представители. Обя-
вявамъ заседанието за открито.

(Отсѣдствуватъ народнитъ представители: Александъръ
Ц. Цанковъ, Ангелъ Вълчевъ, Атанасъ Ганчевъ, Георги
Чалбуковъ, Иванъ Батембергски, Иванъ п. Константиновъ,
Иванъ Гърковъ, Илия Славковъ, Кирчо Кирчевъ, Лазаръ
Бакаловъ, Лазаръ Поповъ, Милети Начовъ, д-ръ Никола
Минковъ и Петъръ Грънчаровъ)

Има да ви направя следнитъ съобщения:

Председателството е разрешило отпущъ на следнитъ
г-да народни представители:

Александъръ Карапетровъ — 1 день;

Василь Велчевъ — 1 день;

Георги Миковъ — 3 дни;

Д-ръ Иванъ Бешковъ — 1 день;

Маричъ Вълчевъ — 1 день;

Петъръ Грънчаровъ — 4 дни;

Петъръ Марковъ — 1 день;

Д-ръ Георги Рафаиловъ — 2 дена, и

Тодоръ Поляковъ — 6 дни.

Постѣпили сѣ отъ Министерството на финанситъ:

Законопроектъ за 6% ипотеченъ заемъ на Софийската
фондова борса отъ 15.000.000 л. и

Предложение за разрешаване износа на нѣкои стоки.

Законопроектътъ и предложението сѣ раздадени и ще
бѣдатъ поставени своевременно на дневенъ редъ.

Минаваме къмъ първа точка отъ дневния редъ:

Одобрение на предложението за освобождаване отъ из-
носно мито и други данѣци и такси, както и отъ банде-
ролъ, на 6.000 кгр. папиреси и за продължаване на сроко-
ветъ по временно вносни декларации № № 20213/23037, отъ
25 августъ 1938 г., и 18810/22430, отъ 18 юлий 1939 г., на
Столичната митница и № 5757/9021, отъ 28 юлий 1939 г., на
Бургаската митница.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„МОТИВИ“

къмъ проекторешението за освобождаване отъ износно
мито и други данѣци и такси, както и отъ бандеролъ,
6.000 кгр. папиреси и за продължаване сроковетъ по вре-
менно вносни декларации № № 20213/23037, отъ 25 августъ
1938 г., и 18810/22430, отъ 18 юлий 1939 г., на Столичната
митница и № 5757/9021, отъ 28 юлий 1939 г., на Бур-
гаската митница.

Г-да народни представители! I. Съ II-то постановление
на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ
2 ноември 1940 г., протоколъ № 193, е одобрено да се
освободятъ отъ износно мито и други митнически такси
и берии, както и отъ бандеролъ, 6.000 кгр. папиреси, бруто
кгр. 12.300, които правителството ще подари за герман-
скитъ войски.

II. Съ временно вносна декларация № 20213/23037, отъ
25 августъ 1938 г., фирмата Поповъ & Джабарски, София,
е внесла временно презъ Столичната митница, съгласно
чл. 208, пунктъ 2, отъ закона за митницитъ, 5.839 броя
ютени торби, 2.965-500 кгр., предназначени за амбалиране
на мѣстни стоки за износъ, съ първоначаленъ срокъ за
възвръщането имъ отъ 18 месеца, който е изтекълъ на
25 февруарий 1940 г.

Съ заявления отъ 11 априлъ, 22 априлъ, 9 май, 1 юний
и 14 юний 1940 г. фирмата, като съобщава, че въ дадения
и 18-месеченъ срокъ е изнесла отъ горнитъ торби, като
амбалажъ на мѣстни стоки, 4.341 броя, моли, срокътъ за
неизнесенитъ такива — 1.498 броя — да се продължи съ
още 9 месеца.

Това искане не е било уважено, тъй като заявленията
за продължение срока сѣ били дадени следъ изтичане на
първоначалния 18-месеченъ таквъ.

Съ допълнително заявление вх. № 23401, отъ 26 октом-
врий г. г., фирмата, както и въ горнитъ заявления, съоб-
щава, че не е поискала отъ свое име своевременно про-
дължение на първоначалния срокъ, считайки, че искането
ва Експортния институтъ отправено до Финансовото ми-
нистерство, отдѣлъ за митницитъ, съ писма № № 3550,

отъ 6 февруарий т. г., и 2111, отъ 20 мартъ сжщата година, се отнася за продължение на сроковетъ за всички временно внесени амбалажни материали.

Поради тѣзи причини, фирмата се е заблудила и е пропуснала да отправи отъ свое име своевременно искане за продължение срока по временно вносна декларация № 20213/23037, отъ 25 августъ 1938 г., като съ настоящото допълнително моли за продължение на сжщия срокъ съ още деветъ месеца.

III. Съ временно вносна декларация № 18810/22430, отъ 18 юлий 1939 г., фирмата „Троянка“, а. д., София, е внесла временно презъ Столичната митница, съгласно чл. 208, пунктъ 4, отъ закона за митниците, 1582 кгр. пергаминова хартия, предназначена за амбалиране на мѣстни плодове и стоки за износъ, съ първоначаленъ срокъ за възвръщането ѝ отъ една година, който е изтекълъ на 18 юлий тази година.

Отъ горната хартия въ дадения първоначаленъ срокъ е изнесено всичко 64 кгр.

Съ временно вносна декларация № 5757/9021, отъ 28 юлий 1939 г., сжщата фирма е внесла презъ Бургаската митница, съгласно чл. 208, пунктъ 4, отъ закона за митниците, 8332 кгр. пергаминова хартия, предназначена за амбалиране на мѣстни плодове и стоки за износъ, съ първоначаленъ срокъ за възвръщането ѝ отъ една година, който е изтекълъ на 28 юлий т. г.

Съ заявление вх. № 21899, отъ 5 октомврий т. г., фирмата, като съобщава, че, поради ограниченията въ износа, направени отъ страна на Експортния институтъ, както и поради събитията въ Европа, не е имала възможностъ въ дадения срокъ да изнесе цѣлото количество временно внесена пергаминова хартия, като амбалажъ на плодове, моли за продължение на срока съ още една година, въпрѣки че искането е направено следъ изтичане на първоначалния такъвъ.

Несвоевременното искане за продължение на срока по горните две временно внесни декларации фирмата обяснява съ това, че по време, когато сж изтичали тия срокове, а именно: м. юлий т. г., частъ отъ персонала на сжщата е билъ всецѣло заангажиранъ въ контролиране приготвянето на плодови и пулпове, подготовката на гроздовата износна кампания, както и по причина на обстоятелството, че частъ отъ останалия персоналъ е билъ мобилизиранъ, вследствие на което е допустнатъ и горниятъ пропускъ.

По поводъ исканията по пунктове II и III отъ настоящитѣ мотиви, съ XVIII-то постановление, протоколъ № 193, отъ 2 ноемврий 1940 г., Министерскиятъ съветъ е одобрилъ да се внесе въпросътъ за разглеждане въ Народното събрание, относно продължение сроковетъ по казанитѣ временно внесни декларации.

Горното като излагамъ, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете въ настоящата сесия на Народното събрание представеното ви за цѣльта проекторешение.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за освобождаване отъ износно мито и други данъци и такси, както и отъ бандеролъ, 6.000 кгр. папириси и за продължаване сроковетъ по временно внесни декларации № № 20213/23037, отъ 25 августъ 1938 г., и 18810/22430, отъ 18 юлий 1939 г., на Столичната митница и № 5757/9021, отъ 28 юлий 1939 г., на Бургаската митница.

Одобрява се следното:

I. Да се освободятъ отъ износно мито и други митнически такси и берии, както и отъ бандеролъ, 6.000 кгр. папириси, бруто кгр. 12.300, които правителството ще подари за германскитѣ войски.

II. Да се продължи съ 9 месеца дадениятъ първоначаленъ 18-месеченъ срокъ за изнасяне, като амбалажъ на мѣстни стоки, остатъка отъ ютенитѣ торби, 1498 броя, внесени временно презъ Столичната митница по декларация № 20213/23037, отъ 25 августъ 1938 г., подадена отъ Поповъ & Джабарски, София.

III. Да се продължатъ съ по една година даденитѣ първоначално едногодишни срокове за изнасяне, като амбалажъ на мѣстни плодове и стоки, пергаминовата хартия, внесена временно по декларация № 18810/22430, отъ 18 юлий 1939 г., на Столичната митница и по декларация № 5757/9021, отъ 28 юлий сжщата година, на Бургаската митница, подадени отъ „Троянка“, а. д., София.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представителъ Минчо Ковачевъ.

Минчо Ковачевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Ще говоря само по пунктове втори и трети. Г-нъ министърътъ на финанситѣ, за да ни внесе за одобрение това проекторешение тукъ, трѣбва решително да е въстаналъ противъ бюрократизма и по-специално противъ онзи бюрократизъмъ, който се провежда съ закона за митниците и съ закона за митническата тарифа. За да направи това, той, безспорно, е преживѣлъ мъжкитѣ на ония вносители, а често пѣти и износители, които сж били зле засегнати отъ закона за митниците. Не сж само тия два случая, които сж измѣнили г-на министра на финанситѣ. Има и още много случаи, които още не сж стигнали до неговото знание.

За какво се отнасятъ пунктове втори и трети отъ това решение? Вносителъ на торби или амбалажни стоки, съ цѣлъ да подобри износа навънъ, внася тия амбалажи отъ чужбина, опакова български стоки за износъ навънъ и понеже е пропусналъ срока да се отчете — а срокътъ, съгласно чл. 7 отъ закона за митниците, е фаталенъ — трѣбва да заплати митото на тия внесни амбалажни стоки, които тепърва ще изнася. А размѣрътъ на тѣзи мита е чувствително голѣмъ. Фактически амбалажътъ е внесенъ отъвънъ, за да се улесни нашето стопанство, за да може то по-лесно да се нагоди къмъ външния пазаръ, а въ много случаи, както е особено сегашниятъ, да се спестятъ известни материали, отъ които ние имаме нужда. Ако тия стоки останатъ у насъ, за тѣхъ ще се плати митото, обаче тѣ пакъ ще отидатъ навънъ за износъ на съответнитѣ стоки. Фактически отъ това държавата не губи нищо. Както виждате, въ дадения случай имаме единъ законъ съ фаталенъ срокъ, и едно малко опущение, безъ да има то послѣдствия за държавната каса или за друго, може да докара вносителя на такива амбалажни стоки до разорение.

Не е само този случай. Има маса други случаи отъ подобно естество, където известни стоки се внасятъ временно въ страната, за да се преработятъ и изнасятъ; или пъкъ стокитѣ се изнасятъ навънъ, за да се преработятъ или поправятъ и следъ туй да се внесатъ. Съгласно закона за митниците, трѣбва да се гарантира митото на тѣзи стоки, въ случай че тѣ не бждатъ наново внесени или изнесени. Често пѣти у насъ въ търговията си служимъ съ лични гаранции: ще намѣришъ приятелъ и ще го закарашъ предъ митницата, за да ти гарантира. Ако пропуснешъ срока да се отчетешъ предъ митницата, ще плати гарантитѣ. И тогава онзи приятелъ, който ти е услужилъ, трѣбва да си продаде имота, за да плати гаранцията, когато фактически въ случая държавата не е ошетена, нѣма да взема нищо.

Ето тѣзи законъ съ неговитѣ страшни постановления е принудилъ г-на министра на финанситѣ да се покаже състрадателенъ къмъ ония, които сж попаднали случайно подъ неговитѣ удари. Не сж, обаче, само тия, които се визиратъ въ предложението, което ни се предлага да одобримъ и да освободимъ отъ беда. Има още много други.

Но не само законътъ за митническитѣ тарифи съ визиранитъ постановления установява такива фатални срокове, които често пѣти унищожаватъ единъ пѣтъ завинаги дадена стопанска единица. Ами постановленията за химическата анализа? Химическата анализа на внасяната стока се извършва единъ пѣтъ въ митницата, при внасянето на стоката, и втори въ София, така наречената контролна анализа. Много пѣти химическата анализа при митницата дава единъ резултатъ, а контролната химическа анализа въ София дава съвършено другъ резултатъ. Какви сж послѣдствията отъ това за търговеца, който е внесълъ стоката и я е продалъ вече, основавайки се на химическата анализа, извършена въ митницата? Понеже резултатътъ отъ контролната химическа анализа въ София е различенъ отъ този на химическата анализа при митницата, начитатъ търговеца, който е продалъ вече стоката, съ стотици хиляди, па дори и съ милиони лева, и съ това го убиватъ, унищожаватъ го. И азъ поради това често пѣти съмъ си задавалъ въпроса: химията положителна наука ли е? Отговаря ми се сжщо, че сж положителни и трѣбва да бждатъ положителни, защото иначе държавата нѣма да ги държи като чиновници. Защо тогава се явява различие въ резултатитѣ отъ изследванията, правени отъ единъ химикъ и отъ другъ, които различия иматъ като послѣдница унищожаването на маса стопански единици?

Азъ не искамъ да ви наброявамъ случаи, тѣ сж много. Ще ви кажа само единъ печаленъ случай отъ миналата година съ вноса на единъ платъ презъ Русенската митница. Анализирани платътъ въ митницата, намиратъ го

за памученъ; праща се за контролно изследване въ София, и тукъ намиратъ коприна — памукъ и коприна. Да се не види и науката! Какъ да не може да опредѣли кой платъ е памученъ и кой е коприненъ! И какъвъ е резултатътъ отъ това различие при анализа? Резултатътъ е, че начитатъ търговеца съ стотици хиляди лева, унищожаватъ го просто, а този платъ действително е билъ памученъ и е продаденъ за такъвъ.

Ето, виждате какви фатални и печални послѣдствия може да има за стопанскитѣ единици едно постановление на закона за митницитѣ, какъ едно такова постановление може да унищожи честни и почтени хора.

Има и други постановления въ закона за митницитѣ съ фатални послѣдствия, напиримѣръ, постановлението за така наречената експертна комисия. Азъ се радвамъ, че присъствува тукъ и г-нъ министърътъ на правосъдието, за да чуе и той

Когато се заведе единъ граждански процесъ за хиляда лева, трѣбва дѣлото отъ мирския съдия, върви и отива до апелативния съдъ — изминава единъ дѣлтъгъ пътъ, докато се намѣри правото, докато се види кой е правъ, кой е кривъ. А какво става по силата на това постановление въ закона за митницитѣ за експертната комисия? Единъ митнически споръ по отношение тарифирането на стокитѣ, по отношение на това колко мито ще трѣбва да плати известна стока, се разрешава отъ една комисия при Министерството на финанситѣ, наречена експертна комисия. Решенията на тази комисия сѣ безапелационни, окончателни. Фактически, по моитѣ наблюдения, тази комисия обикновено не се състои повече отъ единъ човѣкъ. Значи, тамъ спорътъ, колко мито трѣбва да плати известна стока, се решава безапелационно отъ единъ човѣкъ. Единъ човѣкъ отъ тази комисия въ повечето случаи решава много сложни спорове по закона за митницитѣ, пояснявани многократно съ окръжни, практика и т. н. А често пъти въ експертната комисия се намиратъ разлики за стотици хиляди и милиони лева въ повече и се пращатъ маса почтени, добри стопански деятели по дяволитѣ Въ експертнитѣ комисии, г-да, не се допуска даже заинтересуваното лице да се самозащити. Решава се задочно.

И азъ се питамъ: когато ние сме създали толкова голѣмъ съдебенъ апаратъ за раздаване на правда, какъ можемъ да оставимъ решаването на спорове за такива голѣми суми да се извършва фактически отъ едно или две лица, безъ да бжде повиканъ заинтересуваниятъ да се защити или изясни?

Азъ не зная какъ би постъпилъ г-нъ министърътъ на финанситѣ, който е толкова състрадателенъ, ако му се представѣха за разрешение не само спорове като тия по точки втора и трета отъ законопроекта, а всички неправди, извършвани по закона за митницитѣ! Пакъ да ви кажа единъ примѣръ. Ако внесете лампени стъкла, увити въ книга, ще платите едно мито, а ако ги внесете незавити въ книга, ами поставени въ слама, ще платите друго мито, наполовина по-малко. Защо става това? Защото експертната комисия има решение, че ако лампенитѣ стъкла сѣ увити въ книжки, ще се тегли стоката съ книжкитѣ, а ако не сѣ увити въ книжки, ще се теглятъ само стъклата. Въ такъвъ случай, разбира се, митото е наполовина по-малко. Или пъкъ, ако известна стока е облепена съ книга, плаща се мито върху чистото, нето тегло, безъ амбалажа; но ако сѣщата тази стока — не дай, Боже! — е вързана съ едно каналче, митото вече се удвоява. Това фатално каналче е счупило главитѣ на много хора, които не сѣ знаели това решение на експертната комисия. Ако внесешъ стока съ пощенски колетъ, ще платишъ мито върху чистото, нетно тегло, а ако я внесешъ съ сандъци, ще платишъ върху брутото тегло минусъ 12% тара. Разбира се, всѣки предпочита, като си прави смѣтката, да внесе стоката съ пощенски колетъ, защото ще плати по-малко мито. Търговцитѣ си правятъ смѣтката и намиратъ, че макаръ тази стока за транспортъ по парахода да плаща 2 л. на килограмъ, иматъ смѣтка да платятъ по 20 л. на килограмъ по пощата, защото ще платятъ мито по-малко, което компенсира по-високата такса за транспортъ по пощата. И ето ви, г-да, единъ начинъ на изнасяне валута, която се плаща на чуждитѣ пощенски администрации. Когато заловятъ нѣкои на границата, че носи 400 л., вмѣсто 300 л., безъ да ги е деклариралъ, веднага го подвеждатъ подъ съдъ, възбужда се процесъ, вдига се шумъ по пресата: извършена контрабанда на валута, а никой не си дава смѣтка, че чрезъ транспортиране на стокитѣ съ пощенски колети се изнася за милиони лева чужда валута, което ползува чуждата администрация, а не ползува българската държава. Това става поради постановленията, които се съдържатъ въ закона за митническата тарифа.

Г-да народни представители! Азъ не искамъ да ви отнемамъ времето съ цитирането на други случаи — тѣ сѣ маса — на пострадали търговци, на унищожени, ще кажа азъ, търговци отъ тия постановления на закона за митническата тарифа, които постановления сѣ трѣбни вече петнадесетъ години, но осъзнато е отъ мнозина, че трѣбва да бждатъ коригирани, защото пакостятъ на нашитѣ финансии, поради износа на девизи, пакостятъ на свободното творчество у насъ, пакостятъ и на държавата, защото тя получава по-малко приходи отъ това, което би трѣбвало да получи.

Не искамъ да се спирамъ на други постановления отъ закона за митническата тарифа, които сѣщо така сѣ пакостни, защото сѣмъ сигуренъ, че като изтъквамъ нуждата отъ коригиране на закона за митническата тарифа, г-нъ министърътъ на финанситѣ императивно ще даде нареждане всички несъобразности въ закона да бждатъ поправени; да бждатъ поправени не само за спокойствието на българскитѣ вносители и търговци, не само за да запазимъ нашитѣ девизи, но най-много, за да спаси себе си отъ тежкитѣ преживявания, които изпитва, когато му дойдатъ такива неприятни случаи на главата.

Конкретно относно точки втора и трета на проекторешението азъ нѣма да говоря. Ще изкажа само едно пожелание, че е желателно, вмѣсто да се решава поединично за отдѣлни случаи, съ единъ общъ законъ да се дадатъ нови срокове на всички пострадали по чл. 208 отъ закона за митническата тарифа, въ които да могатъ да представятъ доказателства относно временния износъ или вносъ на нѣкои стоки.

Въ закона за митническата тарифа има и постановления, които въ нѣкои случаи се използватъ въ вреда на държавата. Напиримѣръ, прави се вносъ на стоки за преработване, трѣбва да се платятъ стотици хиляди или милиони лева мито. Вмѣсто това, дава се имотча гаранция. Стокитѣ се внасятъ ужъ за преработване, а фактически тѣ се изработватъ въ страната и чакъ следъ година и половина се плаща митото. Това значи държавата да даде единъ безизхвѣнъ заемъ на вносителитѣ-индустриалци, което позволява на тия индустриалци да правятъ нежелана конкуренция на ония, които не сѣ използвали тия постановления на закона.

Надѣвамъ се, че г-нъ министърътъ на финанситѣ ще си вземе бележка отъ това, което казахъ, и ще ни зарадва съ едно измѣнение и поправка на закона за митническата тарифа. (Ръжкоплѣскания)

Председателствуващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ предложението за освобождаване отъ износно мито и други данъци и такси, както и отъ бандеролъ, 6.000 кгр. папириси и за продължаване сроковетѣ по временно вносни декларации № № 20213/23037, отъ 25 августъ 1938 г., и 18810/22430, отъ 18 юлий 1939 г., на Столичната митница и № 5757/9021, отъ 28 юлий 1939 г., на Бургаската митница, моля, да вдигнатъ ръжка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка втора отъ дневния редъ:

Одобрение на предложението за одобрение постигнатото съглашение между Българската народна банка и фирмата „Гизеке & Девриентъ“ — Лайпцигъ, съ което се измѣнятъ нѣкои отъ първоначалнитѣ условия по договора, въ връзка съ изработването на една нова запасна емисия банкноти.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобряване постигнатото съглашение между Българската народна банка и фирмата „Гизеке & Девриентъ“ — Лайпцигъ, съ което се измѣнятъ нѣкои отъ първоначалнитѣ условия по договора, въ връзка съ изработването на една нова запасна емисия банкноти.

Г-да народни представители! Съ договоръ отъ 23 януарий 1939 г., сключенъ въ София между Българската народна банка и фирмата „Гизеке & Девриентъ“, а. д. — Лайпцигъ, е било възложено на сѣщата фирма да изработи за Българската народна банка следното количество банкноти:

4.000.000 кѣса по 500 л. за райхсмарки	84.975
2.500.000 кѣса по 1000 л. за райхсмарки	54.075 и
300.000 кѣса по 5000 л. за райхсмарки	15.450,

или за цѣлата доставка 154.500 райхсмарки.

Фирмата, обаче, поради специалните условия, предизвикани от войната, се е отказала да изпълни договорните си задължения, поради което управлението на Българската народна банка тръбваше да унищожи договора, да конфискува гаранцията на предприемача и да произведе новъ търг за доставка на банкноти. При днешните обстоятелства, обаче, да се обявява новъ търг е почти невъзможно, понеже няма да се явят конкуренти. Най-много ще се яви същата фирма, и то при по-неблагоприятни условия по отношение на цената, която досега бѣше много износна.

Отъ друга страна, управлението на Българската народна банка засега е лишено отъ една нова запасна емисия отъ банкноти, която евентуално би била много необходима при случай, че бждатъ фалшифицирани сега пустнатитъ въ обращение банкноти, които би следвало да се изтеглятъ веднага отъ обращение.

Ето защо, при тия важни обстоятелства, управлението на Българската народна банка е било принудено да води досега преговори съ същата фирма, съ която да се уговорятъ нови условия за доставка на тия банкноти. Тѣзи преговори се приключиха съ едно съглашение, постигнато между банката и фирмата „Гизеке & Девриентъ“ — Лайпцигъ, което е изразено въ проекторешението, което ви се предлага за одобрение.

Като имате предвидъ гореизложеното, имамъ честъ да ви помоля, г-да народни представители, да разгледате и одобрите презъ текущата сесия настоящото проекторешение за одобряване постигнатото съглашение между Българската народна банка и фирмата „Гизеке & Девриентъ“ — Лайпцигъ, съ което се измѣнятъ нѣкои отъ първоначалнитъ условия по договора, въ връзка съ изработването на една нова запасна емисия банкноти.

Гр. София, 6 ноември 1940 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване постигнатото съглашение между Българската народна банка и фирмата „Гизеке & Девриентъ“ — Лайпцигъ, съ което се измѣнятъ нѣкои отъ първоначалнитъ условия по договора, въ връзка съ изработването на една нова запасна емисия банкноти.

Одобрява се постигнатото съглашение между Българската народна банка и фирмата „Гизеке & Девриентъ“ — Лайпцигъ, съ което се измѣнятъ нѣкои отъ първоначалнитъ условия по договора, съ дата 23 януарий 1939 г., сключенъ между банката и същата фирма, въ връзка съ изработването на една нова запасна емисия банкноти, както следва:

1. Хартията ще запази уговоренитъ качества, съгласно представения моделъ, обаче съпротивлението ѝ на двойнитъ сгъвания ще бжде 1.300 пжти; съставътъ на хартията ще претърпи съответна промѣна.

2. Цената на доставката се увеличава съ райхсмарки 10.000 (десетъ хиляди).

3. Срокътъ на доставката се продължава, считано отъ 1 ноември 1940 г., съ 3 месеца за хартията и съ 9 месеца за отпечатването и доставката, като се започне, начиная отъ 1 май 1941 г., съ една доставка отъ 1.000.000 купюри минимумъ месечно, и то най-напредъ съ купюри по 1.000 л., после съ купюри 500 л. и най-после съ купюри отъ 5.000 л.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитъ представители, които приематъ предложението за одобряване постигнатото съглашение между Българската народна банка и фирмата „Гизеке & Девриентъ“ — Лайпцигъ, съ което се измѣнятъ нѣкои отъ първоначалнитъ условия по договора, въ връзка съ изработването на една нова запасна емисия банкноти, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка трета отъ дневния редъ:

Одобрение на предложението за разрешаване на българското дружество „Червенъ кръстъ“ да изнася за чужбина хранителни продукти, облѣкло и пр.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за разрешаване на българско дружество „Червенъ кръстъ“ да изнася за чужбина хранителни продукти, облѣкло и пр.

Г-да народни представители! Отъ дълги години насамъ, особено презъ време на войни и голѣми национални бед-

ствия, българското дружество „Червенъ кръстъ“ съ готовностъ е изпълнявало високохуманнитъ си задачи. Нещастията, които сполетѣха напоследъкъ нѣкои народи, принуждаватъ „Червения кръстъ“ отново да се притече на помощъ на мнозина нуждаещи се отъ храна и облѣкло.

За да може, обаче, да предприеме нѣкаква благотворителна акция за подпомагане на пленници и бѣжанци, дружество „Червенъ кръстъ“ ще трѣбва да има разрешение да изнася хранителни продукти и облѣкло, тъй като въ по-голѣмата си частъ подобни артикули сѣ забранени за износъ.

Това като съобщава съ писмото си № 592, отъ 4 ноември т. г., Министерството на търговията, промишлеността и труда, централно управление, моли да се разреши на същото дружество да изнася ежегодно за чужбина до 300 кгр. леща, грахъ и оризъ, до 300 кгр. месни произведения и сардели, до 30 комплекта долни дрехи и пр., за подпомагане нуждаещитъ се.

Горното като излагамъ, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрете, да приемете представеното ви за целта решение.

Гр. София, ноември 1940 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за разрешаване на българско дружество „Червенъ кръстъ“ да изнася за чужбина хранителни продукти, облѣкло и пр.

Одобрява се следното:

Да се разреши на българското дружество „Червенъ кръстъ“ да изпраща ежесечно въ чужбина, за пленници и бѣжанци, следнитъ количества хранителни продукти и облѣкло въ колети до 5 кгр., а именно:

- 1) до 300 кгр. леща, грахъ и оризъ;
- 2) „ 300 „ месни произведения и сардели;
- 3) „ 300 „ плодове и мармалади;
- 4) „ 300 „ тѣстени произведения;
- 5) „ 300 „ захаръ;
- 6) „ 30 комплекта долни дрехи, 30 чифта чорапи, 30 чифта ржавици и 30 броя носни кърпи;
- 7) до 30 броя горни дрехи (нови и употребявани);
- 8) „ 30 „ фланели и пуловери (само веднажъ въ годината по единъ брой на лице);
- 9) до 30 броя кожухчета (само веднажъ гъ годината по единъ брой на лице);
- 10) до 10 броя пасти за зжби;
- 11) „ 30 парчета сапунъ, и
- 12) „ 10 кгр. цигари.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитъ представители, които приематъ предложението за разрешаване на българското дружество „Червенъ кръстъ“ да изнася за чужбина хранителни продукти, облѣкло и пр., моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители. Има да ви направя следното съобщение. Отъ комисията по отговора на тронното слово е постѣпилъ въ бюрото на Камарата проектоотговорътъ на тронното слово. Ще ви се раздаде.

Минаваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за уреждане поданството въ Добруджа.

Моля г-на докладчика на комисията по Министерството на правосъдието да го докладва.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители. Моля ви да се съгласите да се пререде дневниятъ редъ и да се разгледатъ по-рано точки шеста и осма отъ дневния редъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Който отъ г-да народнитъ представители приема предложението на г-на министра на финанситъ, да се пререде дневниятъ редъ и се пристѣпи къмъ разглеждането най-напредъ на точка шеста, а следъ туй на точка осма на дневния редъ, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка шеста отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за допълнение на членове 118 и 224 отъ закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Комисията по Министерството на финанситъ ви предлага, г-да народни представители, законопроекта за допълнение на членове 118 и 224 отъ закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ въ следния видъ. (Чете)

„ЗАКОНЪ

за допълнение на членове 118 и 224 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът.

§ 1. Към чл. 118 се прибавя забележка:

Облага се, освен с предвидения в този член акциз, с 5 л. на литър допълнителен акциз:

Пивото, което се окаже налице на 1 ноември 1940 г. — мѣстното или внесено от чужбина — и това, което ще се произведе или внесе в страната след тая дата до 31 декември 1941 г.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Тѣзи от г-да народните представители, които приемат заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 2. Към чл. 224 се прибавят следните забележки:

а) след алинея първа, буква „в“ — забележка: облагат се, освен с предвидения в този член акциз, с три лева на литър допълнителен акциз:

Всички количества и видове мѣстни вина, вермути и др. от всички досега реколти, включително и реколтата от 1939 г., които сѫ намѣрени налице на 14 октомври 1940 г. у винопроизводителитѣ, у пиенепродавцитѣ на едро и дребно и у други лица;

б) след алинея трета — забележка: Освен с предвидения в този член акциз, се облагат с три лева допълнителен акциз на килограм:

Чуждестранните натурални вина, вермути и др., в бурета и други съдове, сѫ спиртно съдържание по обем, или съжитѣ в шишетата, както и пѣливитѣ вина в шишетата, които се окажат налице на 1 ноември 1940 г. или ще се внесат след тая дата до 31 декември 1941 г. в страната“.

Комисията предлага следната нова

„Забележка. От тая допълнителен акциз се освобождават всички количества до 100 литра, които се намират не у винопроизводители и пиенепродавци, а у трети лица“ — сиреч онѣзи количества до 100 литра, които се намират у консуматори, а не у пиенепродавци, не се облагат.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Тѣзи от г-да народните представители, които приемат § 2 с новата забележка, приета от комисията и докладвана от г-на докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законът е приет окончателно.

Минаваме към точка осма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година в размѣръ на 930.470.000 л.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчик Петър Дограмаджиев: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година в размѣръ на 930.470.000 л.

Г-да народни представители! Сѫ огледъ на обстоятелствата при заемането на Южна Добруджа, и тъй като времето бѣше напреднало, както за прибиране на реколтата, тъй и за обработването и засѣването на свободните земи, наложи се да се установят известни наредби за извършване и оправдаване на разходитѣ за казанитѣ цели, по специален ред, безъ да се спазват формалноститѣ по закона за бюджета, отчетността и предприятията. Тѣзи наредби бѣха установени съ четири забележки към § 3 от таблицата за разходитѣ в Южна Добруджа, която таблица сѫставлява приложение към чл. 1 от закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година в размѣръ на 930.470.000 л.

Практиката на самото мѣсто, обаче, е показала, че колкото се отнася до определяне цената на декаръ за изораваната площ, както и за другитѣ земеделско-стопански работи, извършвани съ трактори, по-удобно ще бѣде, ако тази цена се определя не направо от съответнитѣ агрономи и командиритѣ на трудовитѣ дружини или от отделни комисии за разнитѣ участъци, а само от една комисия при Комисарството по земедѣлието в гр. Добрич. Това се налага и по съображение, че първоначално агрономитѣ нѣмат възможност да установят дали за из-

вестна площ в тѣхнитѣ участъци сумата ще надмине 100.000 л. или не, както и отъ обстоятелството, че условията за работа в цѣлата област сѫ почти едни и същи и, следователно, справедливо е плащането да става по една оценка, определена отъ едно централно мѣсто, разбира се, сѫ участието на представител на финансовата власт и на вещи лица.

Затова, като ви представямъ приложения законопроектъ, имамъ честъ да ви помоля, г-да народни представители, да го разгледате и гласувате.

Гр. София, 12 ноември 1940 г.

Министър на финанситѣ: Д. Божилов

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за допълнение на закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година в размѣръ на 930.470.000 л.

Членъ единственъ. Към § 3 отъ глава II — Разходи за Южна Добруджа, по Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, на подробната таблица за допълнителния бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година, в размѣръ на 930.470.000 л., се прибавя следната V забележка:

Цената на декаръ, за изораваната площ, както и за другитѣ земеделско-стопански работи, извършвани съ трактори, независимо отъ размѣра на сумата, се определя отъ комисията, установена за доброволно съгласие, при Комисарството по земедѣлието в гр. Добрич (Чл. 170 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията), сѫ участието на две вещи лица.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Тѣзи от г-да народните представители, които приемат на първо четене законопроекта за допълнение на закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година в размѣръ на 930.470.000 л., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Добри Божилов: Г-да народни представители! Понеже въпросътъ е спешенъ — касае се за по-бързото засѣване на безстопанственитѣ ниви в Южна Добруджа — моля, да се съгласитѣ законопроекта да се гласува по спешностъ и на второ четене.

Председателстващ Димитър Пешев: Г-нъ министърът на финанситѣ предлага да се даде спешностъ на законопроекта. Тѣзи от г-да народните представители, които приематъ това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчик Петър Дограмаджиев: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за допълнение на закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година в размѣръ на 930.470.000 л.

Членъ единственъ. Към § 3 отъ глава II — Разходи за Южна Добруджа, по Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, на подробната таблица за допълнителния бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година, в размѣръ на 930.470.000 л., се прибавя следната V забележка:

Цената на декаръ за изораваната площ, както и за другитѣ земеделско-стопански работи, извършвани съ трактори, независимо отъ размѣра на сумата, се определя отъ комисията, установена за доброволно съгласие, при Комисарството по земедѣлието в гр. Добрич (Чл. 170 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията), сѫ участието на две вещи лица.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Тѣзи от г-да народните представители, които приематъ заглавието и членъ единственъ на закона за допълнение на закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година в размѣръ на 930.470.000 л., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приет окончателно.

Минаваме към точка четвърта отъ дневния ред:

Второ четене на законопроекта за уреждане поданството в Добруджа.

Има думата докладчикътъ г-нъ Гаврилъ Ленковъ.

Докладчикъ Гаврилъ Ленковъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за уреждане поданството въ Добруджа.

Чл. 1. Ставатъ български поданици отъ 15 септемврий 1940 г. всички румънски поданици отъ нерумънски произходъ, които на този день сѫ имали мѣстожителство въ земитѣ, отстъпени на царството по Крайовския договоръ“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ на второ четене заглавието и чл. 1 на законопроекта за уреждане поданството въ Добруджа, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Гаврилъ Ленковъ: (Чете)

„Чл. 2. Ставатъ български поданици отъ 15 септемврий 1940 г. всички румънски поданици отъ български произходъ, които сѫ родени въ земитѣ, отстъпени на царството по Крайовския договоръ, или въ България, и на тоя день сѫ имали мѣстожителство въ царството“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Гаврилъ Ленковъ: (Чете)

„Чл. 3. Ставатъ български поданици всички румънски поданици отъ български произходъ, бивши жители на Добруджа, които сѫ родени въ земитѣ, отстъпени на царството споредъ Крайовския договоръ, или въ България, и на 15 септемврий 1940 г. сѫ имали мѣстожителство вънъ отъ предѣлитѣ на царството или вънъ отъ отстъпенитѣ му по Крайовския договоръ земи, ако до една година отъ влизането на този законъ въ сила направятъ заявление за това до Министерството на правосъдието — направо или чрезъ царскитѣ дипломатически консулски власти“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Гаврилъ Ленковъ: (Чете)

„Чл. 4. Ставатъ български поданици отъ деня на влизането си въ предѣлитѣ на царството всички румънски поданици отъ български произходъ, които се заселватъ въ царството споредъ Крайовския договоръ“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законътъ за уреждане поданството въ Добруджа е окончателно приетъ.

Минаваме къмъ точка пета отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за уреждане положението на адвокатитѣ въ Добруджа.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Гаврилъ Ленковъ: Къмъ този законопроектъ комисията направи две допълнения.

Първото допълнение е въ смисълъ, че лицата, на които се признаватъ придобититѣ вече адвокатски права споредъ съществуващитѣ румънски закони, трѣбва да подадатъ молба до мѣстния адвокатски съветъ, който може да откаже вписването, ако адвокатътъ не отговаря на моралнитѣ условия за признаване на адвокатски права. Това се направи по съображения, че въ Южна Добруджа може би е имало адвокати, които не само че не сѫ били достатъчно отзивчиви къмъ проявитѣ на българския духъ, но дори сѫ изпаднали въ противни настроения.

Второто допълнение се отнася за стажантитѣ. Споредъ досегашната редакция, тѣ не се освобождаватъ отъ държавенъ изпитъ. Комисията прие, че действително правилно е да не бъдатъ тѣ освободени отъ държавенъ изпитъ, обаче предвидъ условията, при които сѫ работили, държавниятъ изпитъ следва да се произведе по една съкратена програма.

Редакцията на законопроекта съ тѣзи допълнения е следната: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за уреждане положението на адвокатитѣ въ Добруджа.

Членъ единственъ. Лицата, които придобиватъ българско поданство, поради присъединението на Южна

Добруджа къмъ царството или поради изселване отъ Румъния, споредъ Крайовския договоръ, запазватъ придобититѣ, съгласно съ румънскитѣ закони, адвокатски права.

Тѣзи лица подаватъ молба до мѣстния адвокатски съветъ, за да бъдатъ вписани въ списъка на адвокатитѣ. Адвокатскиятъ съветъ може да откаже вписването, ако лицето не отговаря на моралнитѣ условия за признаване адвокатски права по закона за адвокатитѣ.

Времето, прекарано отъ такива лица въ стажъ за адвокати или за съдебна длъжностъ, съгласно съ румънскитѣ закони, се защита, като за признаване правата имъ ползватъ държавенъ изпитъ по съкратена програма“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ заглавието и членъ единственъ на закона за уреждане положението на адвокатитѣ въ Добруджа съ направенитѣ допълнения отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законътъ е приетъ окончателно.

Минаваме къмъ точка седма отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за усиление приходитѣ на желѣзницитѣ, пристанищата и Българското рѣчно плаване.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ Гето Кръстевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за усиление приходитѣ на желѣзницитѣ, пристанищата и Българското рѣчно плаване.

Г-да народни представители! Българскитѣ държавни желѣзници, пристанища и Българското рѣчно плаване съставляватъ отдѣлни държавни стопанства, съ самостоятелни бюджети. Приходитѣ и разходитѣ на тѣзи стопанства се опредѣлятъ въ тѣхнитѣ бюджети. За да се осигурятъ постъпленията отъ предвиденитѣ приходи, за посрѣщане на необходимитѣ разходи, които извънредно сѫ се увеличили поради посрѣщане на всички материали, нуждни за експлоатацията на желѣзницитѣ и пристанищата, налага се по-добро организиране и усиление на събирането на приходитѣ на българскитѣ държавни желѣзници и пристанища.

Съ приходитѣ, които постъпватъ, съгласно съществуващитѣ законоположения, българскитѣ държавни желѣзници и пристанища се поставятъ въ положение да не могатъ да осъществятъ напълно опредѣленитѣ имъ държавни и стопански цели, защото не могатъ редовно да поддържатъ, да подновяватъ и да увеличаватъ желѣзнопътнитѣ линии, подвижния материалъ, пристанищата и плавателнитѣ съдове. Следствие на това, явява се наложително обявяването на обикновенитѣ и остри вагонни кризи, отъ което страдатъ държавнитѣ интереси, тѣзи на народното стопанство, на частни стопанства и лица.

Поради тѣзи причини, законопроектътъ, който внасямъ, има за целъ да усили приходитѣ на желѣзницитѣ и пристанищата, да организира и обедини опредѣлянето на тарифата и такситѣ и отклоненията отъ тѣхъ.

Следствие на това, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тукъ приложения законопроектъ за усиление приходитѣ на желѣзницитѣ, пристанищата и Българското рѣчно плаване.

Министъръ на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ:
Д-ръ Ив. Горановъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за усиление приходитѣ на желѣзницитѣ, пристанищата и Българското рѣчно плаване.

Чл. 1. Всички превози на хора, стоки и животни по българскитѣ държавни желѣзници и Българското рѣчно плаване се извършватъ само съгласно тарифитѣ, конвенциитѣ и правилницитѣ, издадени по установения редъ съ закона за уредба и управление на българскитѣ държавни желѣзници и пристанища и съ закона за Българското рѣчно плаване.

За всички внасяни отъ чужбина или изнасяни за чужбина стоки презъ българскитѣ морски и дуваски пристанища се заплащатъ товарни такси по правилницитѣ и тарифитѣ, издадени по реда на закона за уредба и управление на българскитѣ държавни желѣзници и пристанища.

Чл. 2. Всички безплатни или съ намаление превози и пътувания или привилегии за пътуване по българскитѣ държавни желѣзници и съ корабитѣ на Българското рѣчно плаване за въ бъдеще могатъ да се установяватъ само по реда на чл. 1 отъ настоящия законъ.

Всички издадени досега законоположения и наредби за безплатни или с намаление превози или пътувания по българските държавни железници и Българското ръчно плаване, които досега не сж приложени още от Главната дирекция на железниците и пристанищата, се отмятат. За всички остана и размърът на намалението се определя по реда на чл. I от настоящия закон.

Освобождаване от заплащане на товарни такси въ българските морски и дунавски пристанища става изключително само по реда на чл. I от настоящия закон.

Чл. 3. Всички законоположения и наредби, които съдържат постановления, изрично или не за освобождаване от товарно право или товарни такси въ морските и дунавските пристанища, да се разбират въ смисъл, че съ тѣхъ не се освобождават вписаните и изписаните въ миналото стоки, материали и пр. отъ заплащане на таксата 20% върху товарното право, предвидена въ чл. 3, буква „д“, на закона за фондъ разширение, подобрене и обзавеждане на железнопътни гари, пристанища и др. по българските държавни железници и пристанища, събрана съобразно заповѣдта на министра на железниците, пощите и телеграфите № 388, отъ 27 ноемврий 1930 г.

Чл. 4. Всички тарифни разпоредби, нѣги тарифи, отмяна на тарифи и тарифни измѣнения по българските държавни железници и пристанища на Българското ръчно плаване влизат въ сила следъ публикуването имъ въ „Официални известия“ на Главната дирекция на железниците и пристанищата.

Чл. 5. Главната дирекция на железниците и пристанищата представя на Министерството на финансите накрая на всѣка година подробни смѣтки за извършените превози за смѣтка на министертвата, дирекциите и фондовете, и неизплатени отъ тѣхъ, за да се предвидятъ въ следващите имъ бюджети необходимите кредити за изплащането имъ. Тия кредити може да се използватъ само за предвидената цель.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Димитъръ Захариевъ.

Димитъръ Захариевъ: (Отъ трибуната. Чете) Г-да народни представители! Презъ първата сесия на XXV обикновено Народно събрание приехме закона за Българското ръчно плаване. Създаде се и специална дирекция. Много понятие е дейността на тази дирекция да се съгласува съ общата дейностъ на управлението на българските държавни железници и пристанища.

Отъ друга страна, това голѣмо наше стопанско предприятие се нуждае отъ прецизни смѣтки, за да може да се види и действителниятъ доходъ отъ него. Предложениятъ законопроектъ иде именно да уреди една належаща необходимостъ.

Но, г-да народни представители, когато става дума за усиляване приходите на железниците, пристанищата и Българското ръчно плаване, не може да не се спире нашето внимание на ония условия, които оказватъ решително влияние за увеличението на този доходъ. Знайно е отъ всички ви, че всѣко държавно стопанско предприятие трѣбва поне да се самоиздържа, ако не може да реализира голѣма чиста печалба.

На нашите железници се възлагатъ задачи, които нѣматъ нищо общо съ тѣхните прѣки такива. Възлагатъ имъ се тежести и задължения, които обикновено преследватъ облекчение, и то неоснователно, на разходния бюджетъ на нѣкое ведомство или облагодетелствуватъ незаслужено и често произволно отдални професии, съсловия или групи. По този пътъ не бива да се върви безогледно, защото това влѣче голѣми загуби за нашите железници, които загуби къмъ 1935 г. възлизатъ на около 400 милиона лева. Освенъ това, поради тия причини, а и поради други, въобще смѣтките на това огромно стопанство не могатъ да бждатъ вѣрни и не сж вѣрни.

Когато сега става дума за усиляване на доходите отъ железниците, г-да народни представители, нека не се забравя, че особено въ миналото железните ни пътища сж строени почти съ огледъ на икономии и често пъти при намѣса на партизански съображения, безъ да се държи смѣтка за бъдещите експлоатационни разходи. Тоже нека се има предвидъ, че не само голѣмите държави сж освободили железниците си отъ всѣкакви дългове, но и нашите съседи Румѣния и Гърция нѣматъ такива дългове. Югославия има на единъ километъръ експлоатирана дължина на пътя задължения за изплащане на вложени капиталъ за строежъ 2.829 динара, а ние на единъ километъръ железенъ пътъ плащаме 54.592 л.

Другъ въпросъ, който ни се поставя въ това направление — за усиляване доходността — е въпросътъ за тарифите. Въ това отношение нашата железнопътна админи-

страция доста много куца. За тарифната служба държавата трѣбва обезателно да има добре школуванъ и специализиранъ персоналъ. Какво да се каже за смѣтководството и счетоводството на нашите железници? Г-да народни представители! Това огромно стопанско предприятие се нуждае отъ точни смѣтки и вѣрни баланси, а многомилионниятъ му инвентаръ — отъ голѣми грижи за стопанисването му, като въ случая се знае точно върху кои органи лежи това и кой е непосредствениятъ отговорникъ за нанесените щети.

Главната дирекция на българските държавни железници ежегодно издава своя годишенъ отчетъ, откъдето могатъ да се почерпятъ съответните поуки и указания за правилното насочване развитието на железниците. И азъ се питамъ, защо това става толкова нередовно, и въобще тѣзи годишни отчети ползватъ ли нѣкого? Доколкото имамъ сведения, този отчетъ за 1939 г., напримѣръ, не е още готовъ. А нали и отъ него, мисля, въ голѣма степенъ ще трѣбва да се ръководимъ, тогава когато ще градимъ и бюджетите на железниците и рѣчното ни плаване?

Не бива и не може да се поставятъ случайни хора, неподготвени, отънѣ лица, които не познаватъ добре характера на това наше стопанско предприятие, които чиновници не могатъ, поради това, да ни представятъ ясни и точни счетоводни смѣтки.

Другъ елементъ въ това отношение е така наречената рационализация на експлоатацията. Въ това ли се изрази тя, да се предвидятъ въ текущата бюджетъ на Главната дирекция на българските държавни железници — а навѣрно ще имаме това положение и въ бъдещия бюджетъ — разни отдални и отдаления, съвсемъ непредизвикани отъ належащата нужда? А има и такива, които сж просто излишни. И личи, че се касае за настаняване на служба на повече ръководни лица, нѣщо, което, съ огледъ непроизводителните разходи на българските държавни железници, не бива да се позволява.

Много сж и разнообразни, г-да народни представители, условията, които се отразяватъ така или иначе върху доходността на железниците ни.

Между другите, това сж още: правилното и рационално използване на вагонния и локомотивенъ паркъ; набавянето на достатъчно локомотиви и вагони за усиления трафикъ; железниятъ ни пътъ съ неговите голѣми наклони до 25 на хиляда. Сжщо така изпѣква и въпросътъ за нерентабилността на нѣкои наши железни пътища, особено късите разстояния, каквито сж, напримѣръ, Пловдивъ—Панагюрище, Пловдивъ—Хисаря, Бойчиновци—Берковица и др., където ще бжде по-икономично да се използватъ моторните съ близу 50% по-евтино, най-вече за пътнишкия трафикъ, тогава когато се вижда скѣпа парната тракция. Това е и въпросътъ за електрификацията на нѣкои наши линии, толкова повече, че имаме достатъчни запаси отъ въглища, чиято енергия може да се преобърне въ по-сигуренъ двигателъ. Това е и въпросътъ за увеличение на търговската бързина на нашите влакове.

Най-после, отъ съществено значение е и материалното положение на заетия въ железнопътното стопанство персоналъ. Той трѣбва да бжде добре възнаграденъ, за да имаме експедитивни и честни служители.

Много и много сж предпоставките за удачното разрешаване на този голѣмъ проблемъ за усиляване на доходността на железниците, пристанищата и рѣчното плаване. Това огромно стопанство съ своите вложени въ него повече отъ 14 милиарда днешни лева изисква много компетентни грижи за правилното му стопанисване, ясни и точни годишни баланси и развитие по опредѣленъ планъ. Споредъ моето скромно мнение, само така и само при планово управление ще можемъ да разчитаме на увеличение доходността на нашите железници.

Както виждате, азъ се помѣчихъ да набележа само въпросите, а на компетентните лица и на ония, които сж наговорени съ управлението на това стопанство и които носятъ голѣмата отговорностъ за неговото състояние, се налага по-всестранно проучване и вземане мѣрки съ огледъ да се добие тази доходностъ.

Ще предложа една малка добавка къмъ чл. 4 на проектозакона. Добре ще бжде печатането на всички тарифни разпоредби, нови тарифи и пр. въ официалните известия на Главната дирекция, съ огледъ на по-широка популярностъ, да става и въ „Държавенъ вестникъ“.

Одобрявамъ законопроекта при тия препорѣжки, които направихъ, и ще го гласувамъ.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ на първо четене законопроекта за усиляване приходите на железниците, пристанищата и Българското

ръчно плаване, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на железниците, пощите и телеграфите.

Министър Иванъ Горановъ: Г-да народни представители! Предвид на това, че законопроектът е от голямо значение за съставяне бюджета на Главната дирекция на железниците, който сега обсъждаме с г-на министъра на финансите, ще ви моля да гласувате по спешност законопроекта и на второ четене.

Ще ви дам някои кратки обяснения по законопроекта. Съ него не се засягат тези намаления, които досега са възприети от железниците. Има редъ намаления, които са установени в разни правилници и наредби по други ведомства. Повечето от тия намаления са възприети от железниците. Намаленията, които интересуват главно народните представители, а именно намаленията за пострадали от войните, за кавалерите на ордена за храброст и други подобни, не се засягат. Има, обаче, някои намаления — те са малко — които не са потърсени от заинтересуваните и които досега не са възприети от железниците. Тези именно намаления се отнемат с чл. 2 от законопроекта.

Моля, г-не председателю, да поставите на гласуване предложението ми за приемане на законопроекта по спешност и на второ четене.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-н министърът на железниците предлага да се даде спешност на законопроекта. Тези от г-да народните представители, които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта на второ четене.

Докладчикъ Гето Кръстевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за усиляване приходите на железниците, пристанищата и Българското ръчно плаване.

Чл. 1. Всички превози на хора, стоки и животни по българските държавни железници и Българското ръчно плаване се извършват само съгласно тарифите, конвенциите и правилниците, издадени по установения редъ съ закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища и съ закона за Българското ръчно плаване.

За всички внасяни от чужбина или изнасяни за чужбина стоки през българските морски и дунавски пристанища се заплащат товарни такси по правилниците и тарифите, издадени по реда на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Тези от г-да народните представители, които приемат на второ четене заглавието и чл. 1 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Гето Кръстевъ: (Чете)

Чл. 2. Всички безплатни или с намаление превози и пътувания или привилегии за пътуване по българските държавни железници и съ корабите на Българското ръчно плаване за въждеще могат да се установяват само по реда на чл. 1 от настоящия законъ.

Всички издадени досега законоположения и наредби за безплатни или с намаление превози или пътувания по българските държавни железници и Българското ръчно плаване, които досега не са приложени още от Главната дирекция на железниците и пристанищата, се отменят. За всички останали разпоредби на намаления се определя по реда на чл. 1 от настоящия законъ.

Освобождение от заплащане на товарни такси въ българските морски и дунавски пристанища става изключително само по реда на чл. 1 от настоящия законъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 2. Тези от г-да народните представители, които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Подпредседателъ: **ДИМИТЪРЪ ПЕШЕВЪ**

Докладчикъ Гето Кръстевъ: (Чете)

Чл. 3. Всички законоположения и наредби, които съдържат постановления, изрично или не за освобождаване от товарно право или товарни такси въ морските и дунавските пристанища, да се разбират въ смисълъ, че съ тях не се освобождават внасяните и изнасяните въ миналото стоки, материали и пр. отъ заплащане на таксата 20% върху товарното право, предвидена въ чл. 3, буква „д“, на закона за фондъ разширение, подобрене и обезвредяване на железнопътните гари, пристанища и др. по българските държавни железници и пристанища, събрана съобразно заповѣдта на министъра на железниците, пощите и телеграфите № 388, отъ 27 ноември 1930 г.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 3. Тези от г-да народните представители, които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Гето Кръстевъ: (Чете)

Чл. 4. Всички тарифни разпоредби, нови тарифи, отмяна на тарифи и тарифни измѣнения по българските държавни железници и пристанища на Българското ръчно плаване влизат въ сила следъ публикуването имъ въ „Официални известия“ на Главната дирекция на железниците и пристанищата.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 4. Тези от г-да народните представители, които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Гето Кръстевъ: (Чете)

Чл. 5. Главната дирекция на железниците и пристанищата представя на Министерството на финансите накрая на всяка година подробни сметки за извършените превози за сметка на министерствата, дирекциите и фондовете, и неизплатени от тях, за да се предвидятъ въ следващите имъ бюджети необходимите кредити за изплащането имъ. Тия кредити може да се използватъ само за предвидената целъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 5. Тези от г-да народните представители, които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Дневниятъ редъ е изчерпанъ.

За следното заседание, утре 15 ч., въ съгласие съ правителството, ви предлагамъ следния дневенъ редъ:

1. Одобрение предложението за разрешаване износа на някои стоки.

Второ четене на законопроектите:

2. За комисионата, която Българската земеделска и кооперативна банка е задържала за управление сѣдствата на „Фонда за кооперативенъ строежъ на народни основни училища“ и за ликвидация на рекламациите по тая комисиона.

3. За измѣнение и допълнение на членове 47 и 49 отъ наредбата-законъ за трудовия договоръ.

4. За осигуряване на умствените работници.

5. За стопански туризъмъ въ България.

6. За извънбрачните деца и осиновяването.

7. За българското поланство.

Първо четене на законопроектите:

8. За 6% ипотеченъ заемъ на Софийската фондова борса отъ 15.000.000 л.

9. За организиране на българската младежъ.

Тези от г-да народните представители, които приематъ така предложения дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! Умоляватъ се членовете на парламентарната комисиия по Министерството на вътрешните работи и народното здраве да се явятъ сега на заседание.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 17 ч. 55 м.)

Секретари: { **ГЕОРГИ МИХАЙЛОВЪ**
АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ

Началникъ на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВЪ**